

ЧЕРКАСЬКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І-ІІІ СТУПЕНІВ № 10
ЧЕРКАСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

НАКАЗ

28.08.2026
107

№

Черкаси

Про організацію роботи щодо запобігання
і протидії в закладі освіти булінгу (цькуванню)
та насильству в 2026-2027 навчальному році

Відповідно до Конституції України, Конвенції ООН про права дитини, законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про охорону дитинства», наказів Міністерства освіти і науки України від 02.10.2018 № 1047 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами і службами», від 28.12.2019 року № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03.02.2020 року за № 111/34394, від 26.02.2020 року № 293 «Про затвердження плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти», наказу МОН від 18.06.2026 № 961 «Про внесення змін до порядку реагування на випадки булінгу (цькування) та Порядку застосування заходів виховного впливу», листів Міністерства освіти і науки України від 29.03.2022 № 1/3737-22 «Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні», від 30.05.2022 № 1/5735-22 «Про запобігання та протидію домашньому насильству в умовах воєнного стану в Україні», від 22.06.2022 № 1/6885-22 «Щодо запобігання та протидії сексуальному насильству, пов'язаному зі збройною агресією російської федерації на території України», від 26.08.2021 № 1/9-423 «Про виконання вимог законодавства щодо захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі постраждали від жорстокого поводження з метою забезпечення конституційних прав здобувачів освіти, запобігання проявів жорстокого ставлення до дітей, приниження їх честі і гідності під час освітнього процесу», від 20.03.2020 року № 6/480-20 «Про план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти», методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України «Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії булінгу (цькуванню)» від 14.08.2020 № 1/9-436, листа Управління освіти і науки облдержадміністрації від 30.08.2021 № 19964/02/11-01-30, наказу МОН України від 18.06.2026 № 961 «Про внесення змін до порядку реагування на випадок булінгу (цькування) та Порядку застосування заходів виховного впливу», з метою створення безпечного

освітнього середовища в закладі освіти, вільного від насильства та булінгу (цькування), удосконалення заходів превентивного характеру

НАКАЗУЮ:

1. Педагогічним працівникам у роботі зі здобувачами освіти керуватися Методичними рекомендаціями щодо формування безпечного освітнього простору, запобігання булінгу в школі (наказ Міністерства освіти і науки України від 02.10.2018 № 1047 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами і службами» та лист Міністерства освіти і науки України від 26.08.2021 №1/9-423 «Про виконання вимог законодавства щодо захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі постраждали від жорстокого поводження»), методичними рекомендаціями Міністерства освіти і науки України «Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії булінгу (цькуванню)» (лист від 14.08.2020 № 1/9-436), наказом МОН від 18.06.2026 № 961 «Про внесення змін до порядку реагування на випадки булінгу (цькування) та Порядку застосування заходів виховного впливу.
2. Затвердити Положення про запобігання та протидію булінгу (цькуванню), насильству і жорстокому поводженню з дітьми в Черкаській загальноосвітній школі I-III ступенів № 10 Черкаської міської ради Черкаської області (додаток 1).
3. Затвердити План заходів по школі щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) та випадків насильства на 2026-2027 навчальний рік (додаток 2).
4. Заступнику директора з виховної роботи Шиловій Т.А. продовжити ведення «Журналу звернень» про випадки булінгу та випадків насильства.
5. Заступнику директора з виховної роботи Шиловій Т.А., практичному психологу Соломатіну І.В., соціальному педагогу Гичці Т.В., педагогу-організатору Костіну О.Ю. організувати просвітницьку роботу з учасниками освітнього процесу щодо запобігання жорстокого поводження з дітьми та проявів булінгу.
6. Педагогічним працівникам школи:
 - 6.1. Забезпечити виконання Плану заходів щодо запобігання і протидії булінгу та випадків насильства на 2026-2027 навчальний рік.
 - 6.2. Не допускати випадків фізичного, психологічного насильства, образ, недбалого й жорстокого поводження з дітьми.
 - 6.3. Формувати в учасників освітнього процесу толерантне ставлення один до одного.
 - 6.4. Уникати проявів жорстокого ставлення до здобувачів освіти, приниження їхньої честі, гідності та інших форм насильства (фізичного або психологічного).
 - 6.5. Терміново інформувати адміністрацію школи про будь-які випадки неправомірного поводження працівників у ставленні до учнів.
7. Психологічній службі закладу освіти:

7.1. Продовжувати впроваджувати та керуватись у роботі концепцією ЮНІСЕФ «Безпечна і дружня до дитини школа» (БДДШ) в освітньому середовищі закладу.

7.2. Проводити тренінги, семінари, майстер-класи із зазначеної тематики як із здобувачами освіти, так і з педагогічними працівниками.

8. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника директора з виховної роботи Шилову Т.А.

Додатки:

1. Положення щодо протидії булінгу (цькуванню) й насильству в Черкаській загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів № 10 Черкаської міської ради Черкаської області на 8 арк. у 2 прим.

2. План заходів Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 10 Черкаської міської ради Черкаської області щодо запобігання булінгу (цькуванню) та випадків насильства на 2026-2027 навчальний рік на 10 арк. у 2 прим.

Директор

Василь ХИЛЬКО

З наказом ознайомлені:

Олеся ЛАСКАВА
Юлія ПЕРЕВАЛО
Людмила ГАВРИШ
Єлизавета ЛЮТА
Ірина ЯРЕМЕНКО
Микола ЮСТИК
Оксана БОНДАРЕНКО
Валентина КОНОБА
Людмила ПЕТРЕНКО
Світлана ЗАВАДСЬКА
Марина ПЕРШИНА
Вікторія ДЕМ'ЯНЕНКО
Ганна НОВИЦЬКА
Наталія КАЛІНІЧЕНКО
Оксана ДЯЧЕНКО
Антоніна ЯКОВЛЄВА
Ольга КАШУБА
Валентина УСТИМЕНКО
Вікторія БЄЛІК
Тетяна МАРИНОХА
Лариса МАЛЬОВАНА
Юрій УСТИМЕНКО
Вікторія ІВАНЕНКО

Тетяна ПИВОВАР
Валентина ШАДУРСЬКА
Олександр МУЗИКА
Олена НОВІКОВА
Алла ПАСІЧЕНКО
Ігор СОЛОМАТІН
Тамара ГИЧКА
Юлія СКІЧКО
Наталія ГОЛЯКОВА
Світлана КЛИМЕНКО
Тетяна ШИЛОВА
Світлана ГУРІНА
Леся ГАН
Інна МИХАЙЛЮК
Едуард ПАК
Олександр КОСТІН
Любов РЯБЧИЧ
Галина ЯРОВЕНКО
Анастасія НІКІФОРОВА
Тетяна ТАНЦЮРА
Ольга ПЕРЕВАЛОВА
Дар'я ФАК
Ольга ЗАБОЛОТНЯ

ПОЛОЖЕННЯ
щодо протидії булінгу (цькуванню) й насильству
та жорстокому поводженню з дітьми в Черкаській
загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів № 10
Черкаської міської ради Черкаської області

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Основною метою протидії булінгу є створення безпечного освітнього середовища, психологічне, фізичне, економічне забезпечення та підвищення ефективності освітнього процесу, формування негативного ставлення до булінгу, насильству, захист психологічного здоров'я і соціального благополуччя всіх його учасників: здобувачів освіти та педагогічних працівників.

1.2. Головними завданнями є ознайомлення з поняттям «булінг», його видами та проявами; навчання конструктивним формам спілкування, поведінковим реакціям; зняття деструктивних елементів у поведінці; творче вирішення конфліктних ситуацій; усвідомлення і прийняття відмінностей; розвиток адекватного рівня самооцінки й самоконтролю; формування навичок саморегуляції, внутрішніх афективних процесів та емоційної адекватності в контактах здобувачів освіти з навколишнім світом.

1.3. Дане Положення регулює питання порядку розгляду випадків булінгу (цькування) розроблене на підставі Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» (№2657-1111), Статуту школи, Правил внутрішнього трудового розпорядку та інших нормативно-правових та інструктивних документів. У безпосередній діяльності щодо запобігання та протидії булінгу враховуються вимоги таких нормативних документів (зі змінами та доповненнями):

- Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод;
- Конвенції про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти;
- Конвенції ООН про права дитини (ратифіковано 27 лютого 1991 року);
- Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (ратифіковано 20 червня 2012 року);
- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про вищу освіту»;
- Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»;
- Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)»;
- «Ліцензійних умов впровадження освітньої діяльності», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365;
- наказу Міністерства освіти і науки України «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти» від 28.12.2019 р. № 1646;

- наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) в закладах освіти» від 26.02.2020 р. № 293.

1.4. Терміни, використані в цьому Положенні, вживаються в таких значеннях:

- кривдник (булер) – учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, яка вчиняє булінг (цькування) щодо іншого учасника освітнього процесу;
- потерпілий (жертва булінгу) – учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, щодо якої було вчинено булінг (цькування);
- спостерігачі – свідки та (або) безпосередні очевидці випадку булінгу (цькування);
- сторони булінгу (цькування) – безпосередні учасники випадку: кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності).

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про освіту», «Про соціальні послуги», «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні».

1.5. Суб'єкти реагування здійснюють заходи, спрямовані на запобігання та протидію булінгу (цькування) в закладі освіти згідно із Планом заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування).

1.6. Педагогічні та інші працівники закладу освіти в разі, якщо вони виявляють булінг (цькування), зобов'язані:

- вжити невідкладних заходів для припинення небезпечного впливу;
- за потреби надати домедичну допомогу та викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;
- звернутись (за потреби) до територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України;
- повідомити директора ліцею та принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

2. ФОРМИ ТА ОЗНАКИ БУЛІНГУ

2.1. До булінгу (цькування) належать випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні ліцею (філій) та на прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями для занять спортом, проведення заходів, коридорами, роздягальнями, вбиральнями, душовими кімнатами, їдальнею тощо) та (або) за межами закладу освіти під час заходів, передбачених освітньою програмою, планом роботи закладу освіти, та інших освітніх заходів, що організовуються керівником закладу освіти. Ознаками булінгу (цькування) є систематичне вчинення учасниками освітнього процесу діянь стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, в тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, а саме: умисне позбавлення їжі, одягу, коштів, документів, іншого майна або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні освітніх послуг, примушування до праці та інші правопорушення

економічного характеру; словесні образи, погрози, в тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи; будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, жарти, погрози, поширення образливих чуток; будь-яка форма небажаної фізичної поведінки, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, завдання ударів; інші правопорушення насильницького характеру.

2.2. Виходячи із практичних спостережень, можна визначити такі форми булінгу:

- *фізичний булінг* – умисні поштовхи, удари, стусани, побої, нанесення інших тілесних ушкоджень, різного виду знущання, образливі жести або дії, пошкодження особистих речей та інші дії з майном (крадіжка, грабіж, ховання особистих речей жертви), фізичні приниження та ін.;

- *сексуальний булінг* є підвидом фізичного та означає дії сексуального характеру. Його важко розпізнати, тому що жертва сексуального булінгу панічно боїться розповісти про це дорослим, замикається в собі, постійно плаче на самоті, категорично відмовляється надавати будь-яку інформацію, може вчиняти спроби суїциду;

- *психологічний булінг* – насильство, пов'язане з дією на психіку, що завдає психологічного травмування шляхом словесних образ або погроз, переслідування, залякування, якими навмисно заподіюється емоційна невпевненість жертви. До цієї форми можна віднести:

- *вербальний булінг*: образливе ім'я, з яким постійно звертаються до жертви, обзивання, поширення образливих чуток, словесне приниження, бойкот та ігнорування, залякування, використання агресивних жестів та інтонацій голосу для примушування жертви до здійснення певних дій, систематичні кепкування з будь-якого приводу;

- *кібербулінг* – новітній спосіб знущання з використанням електронних засобів комунікації, який включає приниження та цькування за допомогою мобільних телефонів, гаджетів, Інтернету.

2.3. Проявами, які можуть бути підставами для підозри в наявності випадку булінгу (цькування) учасника освітнього процесу, є: замкнутість, тривожність, страх або, навпаки, демонстрація повної відсутності страху, ризикована, зухвала поведінка; невірноважена поведінка; агресивність, напади люті, схильність до руйнації, нищення, насильства; різка зміна звичної для дитини поведінки; уповільнене мислення, знижена здатність до навчання; відлюдкуватість, уникнення спілкування; ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися; занижена самооцінка, наявність почуття провини; – поява швидкої втомлюваності, зниженої спроможності до концентрації уваги; демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу; схильність до пропуску навчальних занять; відмова відвідувати заклад освіти з посиленням на погане самопочуття; депресивні

стани; аутоагресія (самоушкодження); суїцидальні прояви; явні фізичні ушкодження та (або) ознаки поганого самопочуття– (нудота, головний біль, кволість тощо); намагання приховати травми та обставини їх отримання; скарги дитини на біль та (або) погане самопочуття, пошкодження чи зникнення особистих речей, вимагання особистих речей, їжі, грошей, жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток сексуального (інтимного) характеру або інших відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці; наявність фото-, відео- та аудіоматеріалів фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту; наявні пошкодження або зникнення майна та (або) особистих речей.

2.4. Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

3. ПОРЯДОК ПОДАННЯ ТА РОЗГЛЯДУ (З ДОТРИМАННЯМ КОНФІДЕНЦІЙНОСТІ) ЗАЯВ ПРО ВИПАДКИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ) У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

3.1. Цей Порядок розроблено відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)».

3.2. Цей Порядок визначає процедуру подання та розгляду заяв про випадки булінгу (цькуванню).

3.3. Заявниками можуть бути здобувачі освіти, їх батьки/законні представники, працівники та педагогічні працівники закладу та інші особи.

3.4. Заявник забезпечує достовірність та повноту наданої інформації.

3.5. У цьому Порядку терміни вживаються у таких значеннях: Булінг (цькування) - діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого. Типовими ознаками булінгу (цькування) є: систематичність (повторюваність) діяння; наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності); дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

4. ПОДАННЯ ЗАЯВИ ПРО ВИПАДКИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЮ)

4.1. Здобувачі освіти, працівники та педагогічні працівники, батьки та інші учасники освітнього процесу, яким стало відомо про випадки булінгу (цькування), учасниками або свідками якого стали, або підозрюють його вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб зобов'язані повідомляти керівнику закладу.

4.2. Розгляд та неупереджене з'ясування обставин випадків булінгу (цькування) здійснюється відповідно до поданих заявниками заяв про випадки булінгу (цькування) (далі – Заява).

4.3. Заяви, що надійшли на електронну пошту закладу отримує секретар друкарка, яка зобов'язана терміново повідомити керівника закладу та відповідальну особу.

4.4. Прийом та реєстрацію поданих Заяв здійснює відповідальна особа, а в разі її відсутності – особисто керівник закладу або його заступник.

4.5. Заяви реєструються в окремому журналі реєстрації заяв про випадки булінгу (цькування) та насильства.

4.6. Форма та примірний зміст Заяви оприлюднюється на офіційному вебсайті закладу.

4.7. Датою подання заяв є дата їх прийняття.

4.8. Розгляд Заяв здійснює керівник закладу з дотриманням конфіденційності.

5. ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЮ) ТА НАСИЛЬСТВУ В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

5.1. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) має бути постійним системним процесом, спрямованим на:

- визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів запобігання виникненню булінгу (цькування) та (або) потенційних ризиків його виникнення;
- виявлення булінгу (цькування) та (або) потенційних ризиків його виникнення;
- визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів вирішення ситуацій булінгу (цькування) та/або усунення потенційних ризиків його виникнення.

5.2. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) ґрунтується на принципах:

- недискримінації за будь-якими ознаками;
- ненасильницької поведінки в міжособистісних стосунках;
- партнерства та підтримки між педагогічним (науково-педагогічним) колективом закладу освіти і батьками (законними представниками) малолітнього чи неповнолітнього здобувача освіти;
- особистісно-орієнтованого підходу до кожної дитини;
- розвитку соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу;
- гендерної рівності;
- участі учасників освітнього процесу в прийнятті рішень відповідно до положень законодавства та установчих документів закладу освіти.

5.3. Завданнями діяльності щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) є:

- створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти, що включає психологічну та фізичну безпеку учасників освітнього процесу;

- визначення стану, причин і передумов поширення булінгу (цькування) в закладі освіти;

- підвищення рівня поінформованості учасників освітнього процесу про булінг (цькування);

- формування в учасників освітнього процесу нетерпимого ставлення до насильницьких моделей поведінки, усвідомлення булінгу (цькування) як порушення прав людини;

- заохочення всіх учасників освітнього процесу до активного сприяння запобіганню булінгу (цькуванню).

5.4. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) відображається в плані заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) (далі – План). Заплановані заходи повинні:

- спрямовуватись на задоволення потреб закладу освіти у створенні безпечного освітнього середовища;

- мати вимірювані показники ефективності;

- залучати всіх учасників освітнього процесу.

План розробляється до початку навчального року. Протягом навчального року керівник закладу освіти забезпечує проведення моніторингу (за потреби, але не рідше одного разу на півріччя) ефективності виконання Плану та внесення (за потреби) до нього змін. Заплановані заходи можуть відбуватись у будь-якій формі: зустрічі, бесіди, консультації, лекції, круглі столи, тренінги, тематичні заходи, конкурси, спільні перегляди та обговорення тематичних відеосюжетів, літературних творів, матеріалів ЗМІ, особистого досвіду, запрошення гостей, у формі рольових ігор та інших організаційних формах.

5.5. До заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) належать заходи щодо:

- організації належних заходів безпеки відповідно до законодавства (пост охорони, відеоспостереження за місцями загального користування тощо);

- організації безпечного користування мережею Інтернет під час освітнього процесу;

- контролю за використанням засобів електронних комунікацій малолітніми чи неповнолітніми здобувачами освіти під час освітнього процесу;

- розвитку соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу, зокрема:

- розуміння та сприйняття цінності прав та свобод людини, вміння відстоювати свої права та поважати права інших;

- розуміння та сприйняття принципів рівності та недискримінації, поваги до гідності людини, толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки;

- здатності попереджувати та розв'язувати конфлікти ненасильницьким шляхом; - відповідального ставлення до своїх громадянських прав і обов'язків, пов'язаних із участю в суспільному житті;
- здатності визначати, формулювати та аргументовано відстоювати власну позицію, поважаючи відмінні від власних думки/позиції, якщо вони не порушують прав та гідності інших осіб;
- здатності критично аналізувати інформацію, розглядати питання з різних позицій, приймати обґрунтовані рішення;
- здатності до комунікації та вміння співпрацювати для розв'язання різних суспільних проблем, зокрема шляхом волонтерської діяльності тощо;
- підвищення рівня обізнаності учасників освітнього процесу про булінг (цькування), його причини та наслідки, порядок реагування на випадки булінгу (цькування) тощо;
- створення в закладі освіти культури, що ґрунтується на нетерпимості до будь-яких форм насильства та дискримінації, в тому числі булінгу (цькування).

6. ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ВИХОВНОГО ВПЛИВУ ДО СТОРІН БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ) ТА НАСИЛЬСТВА

6.1. Заходи виховного впливу – заходи, які застосовуються під час освітнього процесу щодо сторін булінгу (цькування) та забезпечують корекцію їхньої поведінки, зокрема виправлення деструктивних реакцій та способів поведінки в міжособистісних стосунках.

6.2. Заходи виховного впливу до сторін булінгу (цькування) застосовуються з метою: - відновлення та нормалізації відносин між сторонами булінгу (цькування) після відповідного випадку; - недопущення повторення випадку булінгу (цькування) між сторонами булінгу (цькування); - загальної превенції випадків булінгу (цькування) в закладі освіти.

6.3. Необхідні заходи виховного впливу до сторін булінгу (цькування) визначає комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) в зокрема:

- мету, конкретні завдання, зміст, методи та форми заходів виховного впливу;
- критерії визначення співвідношення між запланованими та отриманими результатами заходів виховного впливу.

6.4. Заходи виховного впливу реалізуються педагогічними працівниками, фахівцями служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді із залученням необхідних фахівців із надання правової, психологічної, соціальної та іншої допомоги, в тому числі територіальних органів поліції України та інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування). Суб'єкти реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти під час реалізації заходів виховного впливу діють у межах повноважень, передбачених законодавством та цим Положенням.

6.5. Психологічний та соціально-педагогічний супровід застосування заходів виховного впливу в групі, в якій стався випадок булінгу (цькування), здійснюють у межах своїх посадових обов'язків практичний психолог та соціальний педагог (за наявності), зокрема:

- діагностику рівня психологічної безпеки та аналіз її динаміки;

- розробку програми реабілітації для потерпілого (жертви) та її реалізацію із залученням батьків або інших законних представників малолітньої або неповнолітньої особи;
- розробку корекційної програми для кривдника (булера) та її реалізацію із залученням батьків або інших законних представників малолітньої або неповнолітньої особи;
- консультативну допомогу всім учасникам освітнього процесу;
- розробку профілактичних заходів.

7. АЛГОРИТМ ДІЇ ПРИ ВИЯВЛЕННІ БУЛІНГУ:

- 7.1. Повідомлення: Учень або батьки повідомляють директора (бажано письмово).
- 7.2. Реагування: Директор має 1 добу на повідомлення ювенальної поліції та соціальних служб.
- 7.3. Розслідування: Комісія розглядає випадок протягом 3 робочих днів.
- Допомога: Надання психологічної та іншої допомоги постраждалим.

Додаток 2

План заходів
Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 10
Черкаської міської ради Черкаської області
щодо запобігання булінгу (цькування) та проявів насильства
на 2026-2027 навчальний рік

ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ БУЛІНГУ			
№	Тематика й форми проведення	Дата	Відповідальний
1	Ознайомлення працівників закладу з наказом Міністерства освіти і науки України від 18.06.2026 р. № 961 «Про внесення змін до порядку реагування на випадки булінгу (цькування) та Порядку застосування виховного впливу в закладах освіти».	останній тиждень серпня	Директор
2	Використання ресурсу веб-сайту www.stopbullying.com.ua Розміщення на веб-сайті закладу контактної інформації про уповноважених осіб закладу, організацій та установ, служб підтримки постраждалих осіб, до яких слід звернутися у випадку булінгу (цькування)	постійно	Педагог-організатор, шкільний психолог, педагогічні працівники
3	Підготовка наказів «Про організацію роботи щодо запобігання та протидії булінгу й насильству у 2026-2027 н.р.», «Про призначення уповноваженої особи для проведення невідкладних заходів у разі виявлення фактів насильства», «Про	останній тиждень серпня	Директор

	затвердження складу комісії з розгляду випадків булінгу та випадків насильства серед учасників освітнього процесу»		
4	Підготовка наказу «Про порядок дій персоналу при зіткненні з випадками булінгу (цькування) в закладі освіти»	перший тиждень вересня	Директор
5	Наради з різними категоріями працівників з питань профілактики булінгу (цькування): · педагогічний персонал; · допоміжний персонал; · технічний персонал.	вересень	Дирекція
6	Розміщення на веб-сайті закладу плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі; -порядку подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі; -порядку реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування)	вересень	Педагог-організатор, шкільний психолог, вчитель інформатики
7	У разі виявлення фактів булінгу або отримання повідомлень про випадок булінгу дотримуватись Порядку реагування на випадки булінгу (цькування), затвердженого наказом по школі «Про призначення відповідального з питань здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, булінгу та насильству за ознакою статі»	постійно	Педагог-організатор, шкільний психолог, педагогічні працівники
8	Обговорення та прийняття правил поведінки в класах, оформлення правил у вигляді наочного стенду, на сайті закладу освіти	вересень	Адміністрація, педагог-організатор, учнівське самоврядування
9	Організація механізмів звернення та встановлення інформаційних скриньок для повідомлень про випадки булінгу (цькування)	вересень	Педагог-організатор, ПС, класні керівники
10	Створення системи роботи з профілактики булінгу (цькування) в закладі освіти й висвітлювати оновлення інформації та нормативних документів на сайті закладу освіти; внести зміни у Статут закладу освіти	останній тиждень серпня	Директор, заступник директора з виховної роботи, відповідальний за роботу сайту школи
11	Підготовка методичних рекомендацій (інструктажів) для педагогів: · з вивчення учнівського колективу; · з розпізнавання ознак насильства різних видів щодо дітей	вересень	Шкільний психолог

12	Проведення діагностики стану психологічного клімату в класах, виявлення референтних груп, дітей в ізоляції, дітей, які зазнали або можуть піддаватися булінгу, мобінгу	вересень-жовтень	Шкільний психолог
13	Проведення анонімного анкетування серед батьків з метою виявлення референтних груп, дітей в ізоляції, дітей, які зазнали або можуть піддаватися булінгу, мобінгу	вересень	Класні керівники 1-9 класів, шкільний психолог
14	Поновити оформлення тематичного стенду та класних куточків з відповідною тематикою	вересень	Класні керівники
15	Підготовка тематичних буклетів за участю старшокласників	жовтень	Педагог-організатор
16	Перевірка інформаційної доступності правил поведінки та нормативних документів з профілактики булінгу (цькування)	жовтень	Директор
17	Інформаційна акція для старшокласників «Зупинимо булінг разом!»	листопад	Педагог-організатор
18	Виступ на загальношкільних батьківських зборах з профілактики булінгу (цькування) в учнівському колективі	листопад	Директор
19	Лекції «Кримінальна та адміністративна відповідальність підлітків», «Булінг в освітньому середовищі»	грудень	Класні керівники 8-9 класів
20	Консультація «Захисти себе від цькування»	грудень	Шкільний психолог, класні керівники 1-7 класів
21	Організація круглого столу для педагогів «Домашнє насильство та булінг. Як розпізнати та як протидіяти»	січень	Педагог-організатор, шкільний психолог
22	Проведення круглих столів для батьків в класах «Роль сім'ї у запобіганні булінгу», перегляд тематичних відеосюжетів	січень	Педагог-організатор, шкільний психолог, класні керівники 1-9 класів
23	Тренінг-гра: "Конфлікт – не вирок: Вчимося домовлятися" (9-11 кл.)	жовтень	Шкільний психолог, класні керівники 9-11 класів
24	Психологічні бесіди «Стрес і стресостійкість» (5-11 кл.)	жовтень	Психолог, класні керівники 5-11 класів
25	Заняття з елементами тренінгу «Запобігання насильству серед дітей. Правила безпечної поведінки» (3-4 кл.)	листопад	Психолог, класні керівники 3-4 класів

26	Тренінг «Протидія проявам насильства в учнівському середовищі» (6-7 кл.)	17.12.2026	Шкільний психолог, класні керівники 6-7 класів
27	Просвітницьке заняття «Як запобігти конфліктам» (7 класи)	18.03.2027	Шкільний психолог, класні керівники 7 класів
28	Соціально-психологічні заняття «Я проти булінгу», «Причини і наслідки булінгу» (10 кл.)	22.10.2026	Шкільний психолог, класний керівник 10 класу
29	Як говорити з підлітками про травмуючі події та запобігання вербування та тероризму серед учнів закладу освіти»	жовтень	ПС
30	Оприлюднення інформаційно-просвітницьких матеріалів з питань запобігання та протидії булінгу на сайті закладу	постійно	Вчитель інформатики, педагог-організатор
31	Проведення класних годин з теми «Булінг. Мобінг»	протягом року	Класні керівники 1-9 класів
32	Організація та проведення з дітьми ігор, вправ, тренінгів з оволодіння навичками безпечної поведінки та толерантної міжособистісної взаємодії	протягом року	Класні керівники 1-9 класів, шкільний психолог.
33	Тематичні виставки у бібліотеці щодо попередження та протидії булінгу (цькування)	протягом року	Шкільний бібліотекар
34	Підготувати та розмістити в класах інформаційно-просвітницькі листівки, буклети, бюлетні з питань булінгу, мобінгу, протидії та захисту від них	жовтень	Шкільний бібліотекар
35	Розробити методичні рекомендації для педагогів з питань надання психологічної допомоги дітям, постраждалим від булінгу, мобінгу	до 01.09.2026	Шкільний психолог
36	Проведення навчальних семінарів для вчителів щодо запобігання булінгу (цькування) та заходів реагування	жовтень, березень	Шкільний психолог
37	Інструктивні наради з питань профілактики булінгу (цькування) з допоміжним та технічним персоналом	вересень, січень	Директор
38	Тренінг для вчителів щодо запобігання булінгу (цькування) у закладі освіти	жовтень	Директор
39	Співбесіда з класними керівниками за результатами діагностики класного колективу	листопад	Шкільний психолог
40	Консультування класних керівників з питань протидії булінгу	Протягом року	Шкільний психолог
41	Використання можливостей навчальних предметів (право, історія, література,	Протягом року	Адміністрація, учителі-предметники

	фізкультура, громадянське виховання) та міжпредметних зв'язків		
42	Проведення тренінгів для старшокласників з розвитку навичок спілкування та мирного вирішення конфліктів	протягом року	Педагог-організатор, ПС
43	Тиждень толерантності (у рамках декади з правових знань): -Імітаційна гра для молодших школярів «Якщо тебе ображають». -«Вчимося бути толерантними» (тренінг). -«Не смійся з мене» - тематичні виховні години -інформаційна акція «Що таке булінг?» -Оформлення тематичної виставки у медіатеці - Створення тематичного буклету	09.11-13.11 2026	Педагог-організатор, ПС, класні керівники
44	Відкриття шкільної служби підтримки (Профілактична рада)	вересень	Адміністрація
45	Залучення учнів до позашкільної роботи, спільна робота з громадськими організаціями й установами	Протягом року	Адміністрація, педагог-організатор, класні керівники
46	Тематичні загальношкільні батьківські збори	листопад	Адміністрація
47	Підготовка пам'ятки для батьків про порядок реагування та способи повідомлення про випадки булінгу (цькування) щодо дітей, заходи захисту та надання допомоги дітям	жовтень	Шкільний психолог
48	Тематичні батьківські збори в класах	жовтень	Класні керівники
49	Консультації батьків щодо захисту прав та інтересів дітей	Протягом року	Педагог-організатор
50	Анонімне анкетування учнів 5-9 класів про випадки булінгу (цькування) у школі	вересень	Класні керівники, ПС
51	Анкетування батьків про безпеку в закладі освіти	вересень	Класні керівники, ПС
52	Діагностика стосунків у закладі освіти. Анкетування учнів та вчителів	вересень	Адміністрація
53	Аналіз інформації за протоколами комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти	За необхідності	Адміністрація
54	Підготовка звіту про виконання заходів про виконання плану заходів з запобігання та протидії булінгу	Грудень-травень	Педагог-організатор, ПС
55	Узагальнення всіх методичних й інформаційних матеріалів, що сприяли підвищенню рівня роботи з даного питання	Червень	Адміністрація
56	Участь у Всеукраїнському тижні з протидії булінгу	21.09 – 25.09.2026	ЗДВР, практичний психолог, соціальний педагог
57	Заслухати на педраді питання: «Про формування безпечного освітнього простору, запобігання булінгу в Новій українській	Березень 2027	Шилова Т.А.

	школі».		
ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ			
58	Забезпечити неухильне виконання працівниками закладу Конвенції ООН «Про права дитини», Законів України «Про охорону дитинства», «Про запобігання і протидію домашньому насильству», Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами, затвердженими наказом МОН України від 02.10.2018 р. № 1047 та ін.	постійно	Дирекція
59	Продовжити роботу з виявлення дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах та недопущення фізичного, психічного, сексуального і економічного насильства над дітьми	постійно	Класні керівники, психолог
60	Забезпечити раннє виявлення сімей, в яких може виникнути реальна загроза вчинення насильства в сім'ї	постійно	Класні керівники, шкільний психолог
61	У разі виявлення фактів насильства над дітьми негайно повідомляти відповідним правоохоронним органам	за потребою	Адміністрація, педагог-організатор, класні керівники
62	Організовувати і проводити просвітницьку роботу серед членів сім'ї, де виникає реальна загроза вчинення насильства	за потребою	Класні керівники, психолог
63	Організація круглого столу для педагогів «Домашнє насильство та булінг. Як розпізнати та як протидіяти?»	вересень	Педагог-організатор, шкільний психолог
64	Тренінг для батьків «Батьківське щастя: виховання без насильства»	жовтень	Класні керівники, психолог
65	Розгляд питань захисту дітей від домашнього насильства на батьківських зборах	протягом року	Класні керівники, педагог-організатор
66	Акція 16 днів проти насильства (окремі заходи)	Листопад-грудень	Класні керівники 6-9 класів, соціальний педагог
67	Година спілкування «Людина не для продажу» (профілактика торгівлі людьми, обговорення актуальних питань (7-8 кл.))	09.10.2026	Класні керівники 7-8 класів, соціальний педагог
68	Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації» (5-6 кл.)	березень	Класні керівники 5-6 класів, соціальний педагог
69	Конкурс малюнків «Світ без насильства» (1-7 кл.)	листопад	Класні керівники 1-7 класів
70	Виховні справи до Всесвітнього дня прав людини	11.12.2026	Класні керівники 1-11 класів, педагог-організатор, ПС

71	Заняття з елементами тренінгу «Конфлікти та шляхи їх подолання» (5 кл.)	II тиждень листопада	Соціальний педагог, класні керівники 5-х класів
72	Психологічний квест / настільна гра «Територія толерантності та ефективного спілкування» (після канікул 6 кл.).	II тиждень січня 2027	Психолог
73	Заняття з елементами тренінгу «Цінності життя» (6–9 класи).	I тиждень листопада	ПС, класні керівники 6-9 кл.
74	Тематичні виставки у бібліотеці щодо попередження насильства в сім'ї та заходів протидії торгівлі людьми	протягом року	Шкільний бібліотекар
75	Медіаурок «Дітям про насильство» (1-4 кл.)	листопад	Соціальний педагог, класні керівники 1-4 класів
76	Просвітницький хакатон «Відкрите та ефективне спілкування. Попередження жорстокого поводження та насильства в сім'ї та молодіжному середовищі»	грудень	Педагогічний колектив, батьки, учні
77	Оприлюднення інформаційно-просвітницьких матеріалів з питань запобігання та протидії домашньому насильству на сайті закладу	постійно	Учитель інформатики
78	Розміщення на веб-сайті закладу контактної інформації про уповноважених осіб закладу, організацій та установ, служб підтримки постраждалих осіб, до яких слід звернутися у випадку домашнього насильства	до 01.09.2026	Учитель інформатики
79	Підготувати та розмістити в групах і класах інформаційно-просвітницькі листівки, буклети, бюлетні з питань ознак домашнього насильства, протидії та захисту від нього	до 01.09.2026	Шкільний бібліотекар, класні керівники
80	Провести спільне засідання за участю співробітників прокуратури з питання «Стан виконання законодавства України про захист прав дитини, недопущення насильства в сім'ї та попередження правопорушень у цій галузі» (за домовленістю, II тижд.)	II тиждень березня 2027	За домовленістю
81	Розробити методичні рекомендації для педагогів з питань надання психологічної допомоги дітям, постраждалим від домашнього насильства	до 01.09.2026	Шкільний психолог
ПРОФІЛАКТИКИ ДИТЯЧОЇ ЗЛОЧИННОСТІ ТА ПРАВОПОРУШЕНЬ			
82	Спланувати правоосвітню роботу серед учнівської молоді, враховуючи вікові	до 04.09.2026	Адміністрація, педагог-організатор

	особливості підлітків, керуючись досвідом превентивного виховання молоді		
83	Забезпечити створення банку даних «Соціальний портрет школи» з метою виявлення категорійних підлітків та організації необхідної роботи з ними	до 07.09.2026	Голова Ради профілактики правопорушень
84	Здійснювати постійну співпрацю із спеціалістами ЦСССДМ, органів внутрішніх справ, державної адміністрації з проблем попередження дитячої бездоглядності, профілактики правопорушень серед підлітків	постійно	Адміністрація, педагог-організатор
85	Продовжити практику проведення днів профілактики, рейдів «Урок», «Діти на дорозі»	постійно	Класні керівники, учнівське самоврядування
86	Проводити профілактичні заходи на протидію жорстокого поводження, булінгу, запобіганням проявам вербування та тероризму серед учнів закладу освіти	протягом року	Педагог-організатор, ПС, класні керівники, вчителі
87	Забезпечити висвітлення кращого досвіду превентивного виховання на шкільному сайті, освітянських виданнях	постійно	Заступник директора з ВР, вчитель інформатики
88	Провести тренінги з класними керівниками, щодо сучасних форм та методів роботи з дітьми, схильними до протиправних дій	протягом року	Шкільний психолог
89	Визначати інтереси здобувачів освіти та залучати їх до занять у гуртках та секціях	вересень	Класні керівники
90	Своєчасно виявляти учнів, які займаються бродяжництвом та проводити постійну роботу з корекції їх поведінки	постійно	Класні керівники, ПС
91	Щоденно складати списки дітей, що відсутні на заняттях з обов'язковим з'ясуванням причин відсутності	постійно	Класні керівники
92	Своєчасно проводити обстеження побутових умов сімей, виявляти сім'ї, які опинилися у складних життєвих обставинах, надавати необхідну правову, соціальну допомогу	постійно	Класні керівники
93	Вчасно проводити діагностику на виявлення асоціальної поведінки	постійно	Шкільний психолог
94	Проводити профілактичну та роз'яснювальну роботу серед батьків з метою запобігання жорстокому поводженню з дітьми	постійно	Класні керівники
95	Кінолекторій «Хвороба цивілізації»	листопад	Вчитель ОБЖ
96	Акція-допомога дітям-підліткам «Зміни цигарку на цукерку!»	листопад	Учнівське самоврядування
97	Обмін думками «Небезпечні компанії та їх вплив на підлітка»	грудень	Класні керівники 7-9 класів
98	Тиждень профілактики шкідливих звичок "Життя - це мить, зумій його прожити"	02.11-06.11. 2026	Вчитель правознавства

99	Проведення рейду-перевірки зовнішнього вигляду учнів, відвідування навчальних занять учнями "Ні – запізненням!"	4 рази на рік	Учнівське самоврядування
100	Вивчити питання «Система роботи класних керівників 5-8 класів з профілактики булінгу, шкідливих звичок у школярів» (НАКАЗ)	Грудень 2026	ЗДВР, члени комісії
101	Вивчити питання: «Стан роботи соціального педагога та психолога щодо дотримання вимог законодавства у сфері охорони дитинства, освіти та захисту прав дітей»	05-16.10 2026	ЗДВР, члени комісії
102	Психологічна година з елементами артерapieї «Мої емоції — мої друзі» (розвиток емоційного інтелекту) (3-4 кл.)	Протягом місяця	Психолог
103	Фестиваль соціальної реклами «Булінгу – НІ!!!» (8-мі класи)	ІІІ тиждень квітня 2027	Класні керівники
104	Інтерактивне заняття з протидії булінгу «Світ без цькування: будемо безпечний простір» (до Всесвітнього дня дитини)	Протягом листопада	Психолог
105	Місячник правової освіти □ Зустрічі учнів фахівцями ЦССМ; □ Проведення бесід та тренінгів; □ Виготовлення газет та плакатів; Проведення круглого столу «Творити Україну великою буду я», «Знайди себе» Виховні години: «Закони нашого життя», «Українці за кордоном», «Демократичні принципи і цінності», «Правова культура – міцність держави»	3 01 по 26.02.2027	Класні керівники
106	Виступ лекторської групи для учнів початкової школи «Юні правознавці»	грудень	Учнівське самоврядування
107	Зустріч з представниками правоохоронних органів з метою попередження правопорушень серед неповнолітніх, запобігання булінгу, проявам вербування та тероризму серед учнів закладу освіти	за домовленістю	Адміністрація
108	Виставка літератури на правову тематику «Людина і закон»	постійно	Шкільний бібліотекар
109	Вікторина з основ правознавства "Правова абетка"	листопад	Вчитель правознавства
110	Тренінгові заняття «Чи знаєш ти закон?», «Закони нашої совісті»	лютий	Шкільний психолог

111	Лекція "Трудове законодавство України"	березень	Вчитель правознавства
112	Тренінг «Енергетичні напої - «надають крила» чи вбивають?»	березень	Вчитель ОБЖ
113	Індивідуальна робота з профілактики правопорушень серед підлітків, запобіганню булінгу, проявам вербування та тероризму серед учнів закладу освіти	постійно	Класні керівники
114	Заняття до Міжнародного дня пам'яті жертв рабства та трансатлантичної работорговлі	25.03.2027	Психолог
115	Лекція «Правила здорового способу життя»	квітень	Вчитель ОБЖД
116	Профілактичні справи стосовно недопущення втягування здобувачів освіти до підривної протиправної діяльності, спрямованої на пошкодження (зокрема підпали) майна військовослужбовців, а також посягань на їх життя та членів їх сімей, вчинення терористичних актів	протягом року	адміністрація, ПС, класні керівники
117	Усний журнал «Куріння чи здоров'я: твій вибір»	травень	Класні керівники 5-9 класів
118	Зустріч з лікарем «За здоровий спосіб життя»	за домовленістю	Адміністрація
119	Бесіда «Профілактика туберкульозу»	20.03.2027	Вчитель основ здоров'я, класні керівники
114	Інформаційно-тренінгове заняття «Як стати щасливим?» (8 класи)	23.01.2027	Психолог
120	Інформаційна акція для старшокласників «Зупинимо булінг разом!»	III тиждень листопада	Педагог-організатор
121	Профілактичні справи до Міжнародного дня протидії булінгу	27.02.2027	Педколектив
122	Воркшоп з безпеки в інтернет-просторі «Цифровий імунітет: протидія кібербулінгу та маніпуляціям».	I тиждень лютого 2027	Психолог
123	Міжнародний день протидії булінгу, організація справ	04.05.2027	Педагог-організатор, класні керівники
124	Провести тиждень безбар'єрності. Рівні можливості для кожного.	24.05 -28.05	ПС
125	Тиждень психологічної служби	22.02-26.02. 2027	ПС

126	Круглий стіл «Безпечна школа. Маски булінгу»	Протягом січня 2027	Адміністрація школи, офіцер освітньої безпеки, служба у справах дітей ЧМР
-----	--	---------------------	---